DZIENNIK URZĘDOWY
MINISTERSTWA KOMUNIKACJI.

Nr. 34. Warszawa, 29 października 1934 r. Rok XVI

TREŚĆ:

SPRAWY OGÓLNE I OSOBOWE.

216.

Tymczasowe Zarządzenie Ministra Komunikacji z dnia 5 października 1934 r. Nr. P. 5/142/7/34 o utworzeniu i organizacji Centralnego Laboratorjum Badawczego P. K. P.

Do czasu utworzenia Centralnego Laboratorjum Badawczego P. K. P. jako osobnej jednostki organizacyjnej podległej bezpośrednio Ministrowi (Ministerstwu) Komunikacji, zarządzam co następuje:

§ 1.

W Dyrekcji Okręgowej Kolei Państwowych w Warszawie tworzy się Centralne Laboratorjum Badawcze P. K. P. nie wchodzące w skład żadnego wydziału ani biura D. O. K. P., dla obsługi całej sieci P. K. P., zwane w dalszym ciągu niniejszego zarządzenia „Laboratorjum".

§ 2.

Zadaniem Laboratorjum jest:

1) wykonywanie badań analityczno - badawczych wszelkich materjałów używanych na P. K. P.,

2) opracowywanie w zakresie chemji i metaloznawstwa, obowiązujących na P. K. P. warunków technicznych,

3) badanie analityczne towarów przewożonych koleją i wydawanie na tej podstawie orzeczeń towarowych,

4) badanie mechaniczno - elektrotechniczne materjałów używanych na P. K. P. w celu sprawdzenia stopnia ich wytrzymałości i przydatności.

§ 3.

(1) Na czele Laboratorjum stoi Naczelnik, wyznaczony przez Ministra Komunikacji, podległy osobiście i w sprawach administracji ogólnej Dyrektorowi Kolei Państwowych, służbowo zaś, pod względem fachowym, bezpośrednio Ministerstwu Komunikacji, a to:

1) w sprawach impregnacyjno - chemicznych i w sprawach badania materjałów używanych w służbie drogowej — Departamentowi Utrzymania i Budowy Kolei,

2) w innych sprawach wymienionych w § 2 — Departamentowi Mechanicznemu i Zasobów Kolejowych, który w sprawach wymienionych w § 2 p. 3) działa w porozumieniu z Departamentem Handlowo-Taryfowym.

(2) Naczelnik Laboratorjum:

1) sprawuje kierownictwo całokształtu prac i badań chemiczno-mechanicznych na P. K. P., kierując się zasadami oszczędnej i celowej gospodarki oraz potrzebami obrony Państwa i ponosi za tę działalność odpowiedzialność służbową,

2) organizuje i koordynuje prace w podległej mu dziedzinie i czuwa nad usprawnieniem techniki pracy,

3) jest bezpośrednim zwierzchnikiem osobistym i służbowym personelu Laboratoryjnego oraz wydaje polecenia służbowe pracowniom chemicznym istniejącym na linji (§ 11),

4) w sprawach administracji ogólnej (personalnych, finansowo - gospodarczych i t. p.) ma uprawnienia i obowiązki naczelnika biura D. O. K. P,

5) rozstrzyga pod własną odpowiedzialnością i we własnem imieniu, wszystkie sprawy fachowe należące do zakresu czynności Laboratorjum, z wyjątkiem spraw, które Ministerstwo Komunikacji zastrzeże swojej decyzji.

§ 4.

(1) Do pomocy Naczelnikowi Laboratorjum przydzielony jest zastępca.

(2) Zastępca:

1) rozstrzyga w imieniu Naczelnika („za Naczelnika Centralnego Laboratorjum Badawczego P. K. P.") sprawy, które Kierownik przekaże mu czasowo lub na stałe za zgodą Ministerstwa Komunikacji,

2) wydaje, w zakresie przekazanych mu kompetencyj, polecenia służbowe pracownikom Laboratorjum i pracowni chemicznych istniejących na linji,

3) zastępuje Naczelnika, w razie jego nieobecności, wchodząc wówczas we wszystkie prawa i obowiązki Naczelnika.

§ 5.

W skład Laboratorjum wchodzą następujące działy:

1) Chemji Nieorganicznej,
2) Chemji Organicznej,
3) Mechaniczno - Elektrotechniczny,
4) Doświadczalno - Badawczy.

§ 6.

Dział Chemji Nieorganicznej (1) obejmuje:

1) badanie:

a) metali i stopów (stal, bronzy, mosiądz, miedź, cyna i t. p.) pod postacią drutów, lin, rur, blachy, części maszyn i armatury,
b) materjałów budowlanych i drogowych,
c) chemikalji, jak kwasów mineralnych, soli i innych związków nieorganicznych;

2) załatwianie spraw z dziedziny administracji ogólnej (osobowych, finansowo - gospodarczych i kancelaryjnych).

§ 7.

Dział Chemji Organicznej (2) obejmuje badania:

1) farb, lakierów i emulsji,
2) olei i smarów,
3) materjałów pędnych i paliwa,
4) środków uszczelniających,
5) środków izolujących,
6) środków odkażających,
7) środków impregnacyjnych drewna i tkanin,
8) drewna (podkładów i t. p.),
9) skór,
10) kauczuku, wyrobów gumowych, ebonitów, bakelitów i t. p.,
11) wyrobów tekstylnych.

§ 8.

Dział Mechaniczno - Elektrotechniczny (3) obejmuje badania:

1) wytrzymałościowe,
2) metalograficzne,
3) dokładne pomiary przyrządów i t. p.,
4) wyjaśnianie przyczyn przedwczesnego zużycia i uszkodzeń części taboru i nawierzchni, o ile są one wynikiem wadliwości materjału,
5) badanie nowych materjałów, badanie wyników stosowania różnych metod obróbki technicznej materjałów i ich spawania,
6) przeprowadzanie pomiarów i badań w dziedzinie elektrotechniki, związane z odbiorem centralnie zakupywanych materjałów elektrotechnicznych, jak fotometrowanie żarówek, sprawdzanie przewodności i powłoki prób przewodników, sprawdzanie charakterystyki ogniw teletechnicznych i t. p.,
7) prowadzenie stacji cechowania liczników energji elektrycznej oraz sprawdzanie i cechowanie aparatów pomiarowych i dokonywanie rozmaitych pomiarów laboratoryjnych, na żądanie dyrekcyj okręgowych kolei państwowych.

§ 9.

Dział Doświadczalno - Badawczy (4) obejmuje:

1) opracowywanie warunków technicznych zarówno w zakresie chemji, jak i metaloznawstwa,
2) opracowywanie instrukcyj o konserwacji sprzętu kolejowego,
3) opracowywanie instrukcyj co do sposobu transportu niektórych towarów,
4) wydawanie ekspertyz fachowych z zakresu chemji dla potrzeb technicznych i celów handlowo - eksploatacyjnych P. K. P.,
5) badanie powodów niszczenia się sprzętu kolejowego oraz zapobieganie niszczeniu się tegoż,
6) opracowywanie zagadnień, zdążających do udoskonalenia i rozwoju kolejnictwa.

§ 10.

(1) Na czele działów stoją kierownicy o uprawnieniach, obowiązkach i odpowiedzialności kierowników działów w biurach D. O. K. P.

(2) W skład działów wchodzi nadto odpowiednia ilość wyższego i niższego personelu fachowego, a w skład Działu 1-go także personel administracji ogólnej.

§ 11.

Laboratorjum podlegają służbowo:

1) pracownia do badania przetworów ropnych w Drohobyczu, wchodząca w skład Wydziału Zasobów D. O. K. P. we Lwowie,
2) pracownie podręczne przy nasycalniach materjałów drzewnych.

§ 12.

W zakresie swej działalności Laboratorjum (Naczelnik Laboratorjum) porozumiewa się bezpo-

średnio z wszystkiemi D. O. K. P. (i innemi urzędama P. K. P.), dla których wskazówki fachowe Laboratorjum są wiążące.

§ 13.

Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie od dnia 1 listopada 1934 r.

Z dniem tym powinno rozpocząć się przekazywanie Laboratorjum wszystkich pracowni (laboratorjów) chemicznych i mechanicznych istniejących w Ministerstwie Komunikacji i na P. K. P., z wyjątkiem przewidzianych w § 11 oraz z wyjątkiem pracowni chemiczno - bakterjologicznych; przekazywanie to winno być ukończone do 31 grudnia 1934 r.

217.

Zarządzenie Ministra Komunikacji z dnia 16 lipca 1934 r. Nr. P. 5/139/3/34 w sprawie organizacji jednostek służbowych w okręgach D. O. K. P. niepodlegających oddziałom Kolei Państwowych.

Do czasu ukazania się statutów organizacyjnych warsztatów głównych, głównych magazynów zasobów, warsztatów i przedsiębiorstw pomocnicych P. K. P. w służbie drogowej, zarządów kolei wąskotorowych, przedsiębiorstw pomocniczych P. K. P. w służbie handlowo - taryfowej oraz rejonów lekarskich, szpitali, sanatorjów i aptek kolejowych, należy analogicznie stosować do tych jednostek postanowienia §§ 2, 3, 5, 6, 9 i 11 statutu organizacyjnego oddziałów kolei państwowych (Dz. Urz. M. K. Nr. 9, poz. 54 z 1934 r.).

W sprawach rachunkowych zakres działania tych jednostek opiera się zasadniczo na przepisach ogólnych o rachunkowości P. K. P. i obejmuje w szczególności:

1) obliczanie, zarządzanie wypłat z dokumentów płatniczych, określonych jako tymczasowe,

2) sporządzanie rachunku materjałowego (budżetowego),

3) rejestrowanie inwentarza użytkowego,

4) rejestrowanie wyznaczonych kredytów i statystyka rozchodów budżetowych,

5) sporządzanie rachunku warsztatowego według obowiązujących specjalnych przepisów (dotyczy warsztatów gł.),

6) sporządzanie rachunku materjałów zasobowych (dotyczy głównych magazynów zasobów).

218.

Nr. P. 5/132/57/34 z dnia 24 września 1934 r. w sprawie terminologji nowych przepisów o organizacji D. O. K. P. i oddziałów K. P.

Wobec nasuwających się w niektórych D.O.K.P. wątpliwości objaśnia się poniżej niektóre terminy językowe, użyte w przepisach o ustroju i zakresie działania dyrekcyj okręgowych i oddziałów kolei państwowych, ogłoszonych w Dz. Urz. M. K. Nr. 9, poz. 54 z 1934 r.:

1) zależności **osobistej** pracownika (wyrażeniu: „podlega osobiście) odpowiada po stronie zwierzchnika osobistego prawo:

a) wkraczania w stosunek służbowy podwładnego (prawo mianowania, przenoszenia, zwolnienia ze służby i t. p.),

b) przyznawania uprawnień i beneficjów (np. przyznania wyższej grupy uposażenia, urlopu, zapomogi i t. p.),

c) karania i przypisywania szkody do zwrotu.

Narówni z uprawnieniami, o których wyżej mowa, należy postawić prawo przedstawienia wniosku w danej sprawie.

Zależność służbowa (otrzymywanie "poleceń służbowych") różni się tem od zależności osobistej, o ile nie jest ona równocześnie zależnością osobistą, że zwierzchnikowi „służbowemu" nie przysługują prawa wymienione wyżej pod 1) lit. a) b) i c).

Zależność osobista jest normalnie równocześnie zależnością służbową t. zn., że zwierzchnik osobisty ma również prawo wydawania poleceń służbowych, natomiast zwierzchnik służbowy bardzo często nie jest zwierzchnikiem osobistym np. naczelnik biura D. O. K. P. w stosunku do personelu linjowego.

Ilekroć przepisy organizacyjne mówią ogólnie o „zwierzchniku", mają na myśli zwierzchnika osobistego i służbowego w jednej osobie;

2) zależność służbowa bezpośrednia (wyrażenie: „podlega bezpośrednio") oznacza, iż między podwładnym a zwierzchnikiem niema zwierzchnika pośredniego, jak to jest np. między zawiadowcą stacji a naczelnikiem służby ruchu, gdzie zwierzchnikiem bezpośrednim zawiadowcy jest naczelnik oddziału ruchowo - handlowego;

3) pojęcie „administracja ogólna" obejmuje sprawy załatwiane przez biura i częściowo przez działy ogólne wydziałów D. O. K. P.. Są to sprawy organizacji urzędów i jednostek służbowych P. K. P., sprawy personalne, finansowo - gospodarcze, rachunkowe,kasowe , prawne, kancelaryjne, oraz sprawy należące do bezpośredniego zakresu działania biur wojskowych;

4) pojęcie „jednostka służbowa", użyte w przepisach organizacyjnych, o których mowa, oznacza każdy urząd (jednostkę służbową) podległy dyrekcji, zarówno bezpośrednio (jak oddziały, warsztaty główne, główne magazyny zasobów, rejony lekarskie i t. d.) jak i pośrednio, t. j. podległe bezpośrednio oddziałom kp. (jak stacje, parowozownie, odcinki drogowe i t. d.), wymienione wyczerpująco w § 16 statutu organizacyjnego oddziałów kp., a nazywane także „wykonawczemi jednostkami służbowemi";

5) pojęcie „komórka organizacyjna" oznacza część danego urzędu (jednostki służbowej) np. wydział, biuro lub dział dyrekcji, ekspedycja towarowa lub ajencja celna na stacji i t. p.

6) naczelnik wykonawczej jednostki służbowej jest pojęciem ścisłem i oznacza kierownika wykonawczej służby, któremu przysługuje tytuł służbowy „naczelnik". Obecnie tytuł taki mają tylko kierownicy parowozowni głównych I kl., wagonowni I kl. i warsztatów oddziałowych;

7) pojęcie „regulamin", używane w nowych przepisach organizacyjnych, oznacza przepisy o trybie urzędowania (o biurowości, z wyjątkiem przepisów kancelaryjnych) a nie przepisy organizacyjne.

219.

Nr. P. 5-134/8/34 z dnia 15 października 1934 r. w sprawie wykładni § 18 Statutu Organizacyjnego Oddziałów Kolei Państwowych.

Wobec podniesionych przez niektóre dyrekcje okręgowe kolei państwowych wątpliwości co do pojmowania niektórych postanowień § 18 Statutu Organizacyjnego oddziałów kolei państwowych (Dz. Urz. M. K. Nr. 9, poz. 54 z 1934 r.) wyjaśnia się co następuje:

1) podział wewnętrzny stacyj na komórki organizacyjne przewidziany w § 18 statutu organizacyjnego oddziałów k. p. nie odnosi się do wszystkich stacyj, o czem świadczy wyraz „zasadniczo", użyty na wstępie tego paragrafu. Wobec tego poszczególne komórki organizacyjne na stacjach mogą być przez dyrektora k. p. za zgodą Ministerstwa Komunikacji łączone, np. ekspedycja bagażowa z kasą biletową;

2) stacje, na których czynności właściwe poszczególnym komórkom organizacyjnym, przewidzianym w cytowanym na wstępie § 18 Statutu Organizacyjnego oddziałów k. p., wykonywane są w całości lub częściowo osobiście przez zawiadowców stacyj lub dużyrnych ruchu, albo pod ich bezpośredniem kierownictwem i odpowiedzialnością, nie powinny dzielić się na komórki organizacyjne;

3) na stacjach, na których czynności kolejowocelne są nieznaczne, nie będą tworzone ajencje celne jako osobne komórki organizacyjne, lecz czynności te mają być załatwiane przez jednego z pracowników stacyjnych pod bezpośrednim nadzorem zawiadowcy stacji.

220.

Nr. P. 5-132-64/34 z dnia 22 października 1934 r. w sprawie objaśnienia pojęć: dyrektor kolei państwowych — dyrekcja okręgowa kolei państwowych.

W Dziennikach Zarządzeń i w pismach kierowanych do Ministerstwa Komunikacji przez niektóre D. O. K. P. (Dyrektorów K. P.) trafia się pomieszanie pojęć: dyrektor kolei państwowych i dyrekcja okręgowa kolei państwowych.

Np. spotyka się zwrot „D. O. K. P. przedłożyła Ministerstwu Komunikacji sprawozdanie przy piśmie z dnia . . . . i t. d." (podczas gdy sprawozdanie, na które D. O. K. P. się powołuje przedłożył dyrektor k. p.), lub wyrażenie: „D. O. K. P. udzieliła pochwały . . . . . . za . . . .", co szczególnie razi wobec przepisu, że udzielić pochwały na piśmie może tylko dyrektor k. p. lub organ D. O. K. P. w jego imieniu.

Wobec powyższych nieścisłości wyjaśnia się, że w myśl postanowienia art. 17 ust. 1 rozporządzenia Prezydenta R. P. z dnia 24 września 1926 r. o utworzeniu przedsiębiorstwa „Polskie Koleje Państwowe" (Dz. U. R. P. z 1930 r. Nr. 89, poz. 705), bezpośredni zarząd sprawami przedsiębiorstwa P. K. P. w okręgach dyrekcyjnych wykonują **dyrektorzy kolei państwowych**, co znalazło swój wyraz w § 2 pkt. 2) Statutu Organizacyjnego D. O. K. P. (Dz. Urz. M. K. Nr. 9, poz. 54 z 1934 r.) i że w myśl § 1 tego Statutu dyrekcje okręgowe kolei państwowych są tylko organami pracy dyrektorów. W skład D. O. K. P. wchodzą wszyscy zatrudnieni w niej pracownicy (łącznie z wicedyrektorami) prócz dyrektora.

Decyzjami dyrektora k. p. są decyzje wydane bądź osobiście przez dyrektora bądź w imieniu dyrektora przez wicedyrektorów lub naczelników służb i biur. Wszystkie inne decyzje wychodzące z D. O. K. P. są decyzjami organów D. O. K. P., a więc także decyzje wydawane przez wicedyrektorów we własnem ich imieniu.

221.

Nr. P. 6/38/32/34 z dnia 22 października 1934 r. w sprawie ryczałtów na wyjazdy dla kontrolerów przewozowych.

Ministerstwo Komunikacji wyjaśnia, że w związku z przydzieleniem kontrolerów przewozowych ze służby centralnej do służby w oddziałach, stosownie do § 4 Statutu organizacyjnego oddziałów kolei państwowych (Dz. Urz. M. K. Nr. 9, poz. 54 z 1934 r.), kontrolerzy przewozowi otrzymują od dnia faktycznej zmiany przydziału w myśl § 4 rozporządzenia Ministra Komunikacji z dnia 21 sierpnia 1934 r. (Dz. Urz. M. K. Nr. 29, poz. 167) ryczałt na wyjazdy w granicach dyrekcji, po dniu zaś zmiany przydziału, w granicach oddziału".

SPROSTOWANIE.

W punkcie 1) § 26 Statutu Organizacyjnego D. O. K. P. (Dz. Urz. M. K. Nr. 9, poz. 54 z 1934 r.) zamiast słów „28 czerwca 1926 r. Nr. IV 4998/13" należy wpisać „3 stycznia 1924 r. Nr. III Rp. 1424/23" (Dz. Urz. M. K. Nr. 2, poz. 7).

WYDAWNICTWO MINISTERSTWA KOMUNIKACJI.

Drukarnia Państwowa Nr 72472. 29.X.34. 8.200.

WARUNKI PRENUMERATY. Prenumeratę przyjmuje Administracja Dziennika (Warszawa, ul. Chałubińskiego Nr. 4, pokój Nr. 123, II p. telefon Nr. 8-26-28). Prenumerata wynosi rocznie 8 zł, kwartalnie 2 zł. Cena każdego numeru 50 gr. Prenumeratę można uiszczać do P. K. O. za pośrednictwem konta czekowego Administracji Dziennika Taryf i Zarządzeń Kolejowych Nr. 30658. Na odwrotnej stronie czeku nadawczego P. K. O. należy wskazać cel wpłaty.

Poszczególne numery są do nabycia w Administracji Dziennika Urzędowego M. K. lub w składnicach Dyrekcyj Okręgowych Kolei Państwowych.